

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Одеська національна академія харчових технологій

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Антикризове управління підприємствами галузі

Обов'язкова навчальна дисципліна

Мова навчання - українська

Освітньо-професійна програма Менеджмент

Код та найменування спеціальності 073 Менеджмент

Шифр та найменування галузі знань 07 Управління та адміністрування

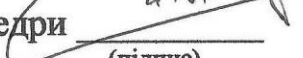
Ступінь вищої освіти магістр

**Розглянуто, схвалено та затверджено
Методичною радою академії**

РОЗРОБЛЕНО ТА ЗАБЕЗПЕЧУЄТЬСЯ: кафедрою менеджменту і логістики
Одеської національної академії харчових технологій

РОЗРОБНИК (розробники): Корсікова Н.М., доцент кафедри менеджменту і
логістики, кандидат економічних наук, доцент
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри менеджменту і логістики
Протокол від «26» 06 2020 р. № 24

Завідувач кафедри
(підпис) Савенко І. І.
(прізвище та ініціали)

Розглянуто та схвалено методичною Радою зі спеціальностей 073
«Менеджмент», 281 «Публічне управління та адміністрування» галузей знань 07
«Управління та адміністрування», 28 «Публічне управління та
адміністрування»

(код та найменування спеціальності)

Голова ради
(підпис) Савенко І. І.
(прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми
(підпис) Савенко І. І.
(прізвище та ініціали)

Розглянуто та схвалено Методичною радою академії
Протокол від «30» 06 2020 р. № 6

Секретар Методичної ради академії
(підпис) Мураховський В. Г.
(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

1	Пояснювальна записка	4
1.1	Мета та завдання навчальної дисципліни	4
1.2	Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти	5
1.3	Міждисциплінарні зв'язки	6
1.4	Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС	6
2	Зміст дисципліни:	7
2.1	Програма змістовних модулів	7
2.2	Перелік практичних занять	8
2.3	Перелік завдань до самостійної роботи	8
3	Критерії оцінювання результатів навчання	9
4	Інформаційне забезпечення	11

1. Пояснювальна записка

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою даного курсу є формування у майбутніх менеджерів системні знання в галузі управління кризовим станом підприємств, засвоєння основних теоретичних положень та опанування необхідними практичними навичками, які мають забезпечувати прийняття ефективних управлінських рішень. Метою вивчення курсу також є підготовка студентів до свідомого вивчення суміжних з антикризовим управлінням дисциплін.

Завданнями освоєння дисципліни є:

- ознайомлення студентів з теоретичними та методичними основами антикризового управління підприємством;
- розкриття сутності, місця, ролі основних видів кризових явищ та стадій розвитку різноманітних видів криз на підприємствах;
- навчання студентів правильно розпізнавати передумови, визначати причини та ознаки прояву кризових явищ на підприємстві;
- озброєння студентів методичними підходами до розробки «правил ефективної поведінки» за умов кризового стану;
- формування вміння застосовувати інструменти антикризового управління підприємством;
- формування навичок вирішення актуальних проблем розвитку підприємств та розробки шляхів і заходів запобігання та подолання криз на підприємствах.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- підходи до виходу підприємства з кризи;
- методи діагностики криз в процесі управління;
- методи та форми державного регулювання інвестиційної діяльності;
- стратегію і тактику антикризового управління;
- правові основи антикризового управління;
- місце інновацій в практиці антикризового управління;
- особливості управління персоналом підприємства в кризових ситуаціях.

вміти:

- ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення;
- планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах;
- застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією;
- вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом);
- вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне,

фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

1.2. Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти

У результаті вивчення навчальної дисципліни АУПГ здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в Стандарті вищої освіти зі спеціальності 073 Менеджмент та освітньо-професійній програмі «Менеджмент» підготовки магістрів.

Загальні компетентності:

- ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- ЗК2. Здатність до спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;
- ЗК4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;
- ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
- ЗК8*. Здатність до адаптації у мінливому зовнішньому середовищі підприємств харчової та переробної промисловості

Спеціальні (фахові) компетентності:

- СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів;
- СК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани;
- СК4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації;
- СК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;
- СК6. Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми;
- СК7. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість;
- СК8. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом;
- СК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію;
- СК10. Здатність до управління організацією та її розвитком.
- СК13. Здатність забезпечувати безперервний саморозвиток і самовдосконалення, відповідальність за розвиток інших у професійній діяльності.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в

непередбачуваних умовах;

ПРН 2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтувати методи їх вирішення;

ПРН 3. Проектувати ефективні системи управління організаціями;

ПРН 4. Обґрунтувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї;

ПРН 5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах;

ПРН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;

ПРН 10. Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач;

ПРН 12. Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом);

ПРН 13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

ПРН 14. Встановлювати зв'язки між елементами системи управління та виявляти можливості розвитку підприємств харчової та переробної промисловості.

ПРН 17. Вміти адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність у ситуаціях, які виникають у професійній діяльності.

1.3. Міждисциплінарні зв'язки

Попередні – методологія та організація наукових досліджень, ділове адміністрування, стратегічний менеджмент, фінансовий менеджмент, управління Startup-проектами, інформаційні системи і технології, правове забезпечення суб'єктів господарської діяльності в Україні, інноваційний менеджмент.

Наступні - кваліфікаційна робота магістра.

1.4. Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС

Тип дисципліни - вибіркова		Мова викладання - українська		
Навчальна дисципліна викладається на першому курсі у другому семестрі				
Кількість кредитів – 3,5; годин - 105				
Аудиторні заняття, годин:		всього	лекції	практичні
	денна	34	20	14
	заочна	10	6	4
Самостійна робота, годин	Денна - 71		Заочна - 95	
Форма контролю	Диф. залік			

2. Зміст дисципліни

2.1. Програма змістовних модулів

№ теми	Зміст теми	Годин	
		денна	заочна
	Змістовний модуль 1.Методологічні засади антикризового управління		
1.	Антикризове управління: цілі і зміст. Поняття, причини і види криз в підприємницької діяльності. Структура кризового стану підприємства Поняття та структура антикризового управління на підприємстві. Особливості формування криз на підприємствах переробної галузі.	2	-
2.	Механізм забезпечення антикризової діяльності підприємства. Сутність та структура механізму антикризової діяльності підприємства: економічна складова механізму, фінансова складова, складова соціального забезпечення, технологічна складова механізму АУПГ, організаційні аспекти реалізації програми антикризових заходів.	2	1
3.	Державний механізм антикризового регулювання в діяльності підприємства. Система державного регулювання економіки в кризовій ситуації. Цивільно – правова роль та публічно–правова роль держави в антикризовому управлінні підприємства. Система державного антикризового регулювання. Система державного регулювання відносин неспроможності (банкрутства). Правова основа функціонування інституту банкрутства. Організаційна основа функціонування інституту банкрутства.	2	-
4.	Підходи до виходу підприємства з кризи. Основні напрямки антикризового управління при загрозі банкрутства. Фінансова стабілізація на підприємствах в кризовій ситуації. Ефективність антикризового управління	2	1
5.	Стратегія і тактика антикризового управління. Розробка антикризової стратегії в організації. Тактика антикризового управління. Тирові інструменти АУПГ. Розробка програми антикризових заходів.	2	1
6.	Діагностика та оцінка рівня загрози банкрутства на підприємстві. Основні параметри діагностування. Методи і параметри діагностики стану підприємства. Аналіз фінансового стану підприємства. Комплексна оцінка рівня неспроможності підприємства	2	1
7.	Правові основи антикризового управління. Учасники і порядок відкриття справи про банкрутство. Розпорядження майном боржника (зовнішнє управління). Санація (Відновлення платоспроможності) боржника. Ліквідація банкрута	2	-
8.	Інновації в практиці антикризового управління. Місце інновацій в системі антикризових заходів. Класифікація інновацій в практиці антикризового управління. Інноваційна антикризова політики.	2	-
9.	Удосконалення бізнес процесів в програмі антикризових заходів. FAST-методика управління антикризовими заходами. Бенчмаркінг: сутність, види, особливості застосування в практиці АУПГ. Поняття, види і організація процесу реструктуризації. Реінжиніринг бізнес-процесів	2	1
10.	Управління персоналом підприємства в кризових ситуаціях. Управління персоналом в кризовій ситуації. Конфлікт як метод управління в кризовій ситуації. Формування інноваційного стилю управління менеджера.	2	1
	Всього	20	6

2.2. Перелік практичних занять

№ практичних занять	Назва практичних занять	Годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Фактори розвитку кризи на підприємстві	2	-
2	Підходи до виходу підприємства з кризи.	2	-
3	Діагностика рівня загрози кризи на підприємстві. Методика проведення фундаментального та експрес-аналізу фінансового стану підприємства	2	1
4	Оцінка рівня загрози банкрутства	2	1
5	Організаційні аспекти реалізації програми антикризових заходів.	2	-
6	Оцінка бізнес –процесів, формування програми реструктуризації	2	1
7	Розробка програми антикризових заходів підприємства	2	1
	Всього	14	4

2.3. Перелік завдань до самостійної роботи

№ теми	Назва теми	Годин		Зміст завдання
		денна	заочна	
1	Антикризове управління: цілі і зміст.	5	8	Характеристика факторів розвитку кризи на підприємстві
5	Діагностика та оцінка рівня загрози банкрутства на підприємстві.	10	13	1. Використовуючи дані фінансової звітності підприємства (за вибором студента) розрахувати основні групи фінансових показників для оцінки фінансової стійкості підприємства
		10	13	2. Провести експрес-аналіз ступеня неплатоспроможності підприємства і рівня загрози його банкрутства за методикою аналізу ліквідності балансу.
		10	13	3. Провести експрес-аналіз ступеня неплатоспроможності підприємства і рівня загрози його банкрутства за бальною оцінкою критеріїв фінансового стану, п'ятифакторною Z - моделлю
		10	13	4.Провести комплексну оцінку рівня ризику банкрутства підприємства, використовуючи метод експертних оцінок
4	Стратегія і тактика антикризового управління.	6	8	Характеристика типових інструментів АУПГ
7	Механізм забезпечення антикризової діяльності підприємства.	20	27	Розробка програми антикризових заходів підприємства
	Всього	71	95	

3. Критерії оцінювання результатів навчання Нарахування балів за виконання змістовного модуля

Вид роботи, що підлягає контролю	Оцінні бали		Форма навчання					
			денна			заочна		
	<i>min</i>	<i>max</i>	Кіль-ть робіт	Сумарні бали		Кіль-ть робіт	Сумарні бали	
				<i>min</i>	<i>max</i>		<i>min</i>	<i>max</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовний модуль 1.Методологічні засади антикризового управління								
Робота на практичних заняттях	1	3	7	7	21	7	7	21
Опрацювання тем, не винесених на лекції	3	4	2	6	8	2	6	8
Підготовка до практичних занять	1	2	7	7	14	7	7	14
Виконання індивідуального завдання	15	20	1	15	20	1	15	20
Проміжна сума	-	-	-	35	63	-	35	63
Модульний контроль (тестовий)	25	37	-	25	37	-	25	37
Оцінка за змістовий модуль 1				60	100		60	100
Рейтинг за творчі здобутки студентів	0	10		0	10		0	10

Критерії оцінювання

Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань студентів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань студентів здійснюється за 100-баловою системою.

Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- підсумковий модульний;
- семестровий підсумковий (екзамен).

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт.

Критерії поточного оцінювання знань студентів.

Робота на практичних заняттях	
3	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
2	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві
1	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів, допускаючи при цьому суттєві помилки.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє теоретичних питань.
Виконання індивідуального завдання	
20	Самостійність, повнота та своєчасність виконання, використання сучасних джерел, статистичних даних тощо, обґрунтування висновків
15	Завдання виконане повністю під керівництвом викладача
10	Завдання відзначаються фрагментарністю виконання під керівництвом викладача
0	Вправа не виконана
Рейтинг за творчі здобутки*	
10	Самостійність виконання та повнота розкриття теми, логічність та послідовність викладання матеріалу, обґрунтування висновків, використання сучасних літературних джерел, статистичних даних тощо
5	отримують студенти, які в цілому правильно виокремили основні положення кожного з джерел, але не зробили їх відповідного аналізу та узагальнюючих висновків

***Реферат** – це самостійна творча робота, де у вільній формі висловлюються особисті думки на тему, передбачену робочою програмою. Головна мета реферату – це самостійне викладення студентом на підставі опрацьованого матеріалу теми, проблеми, питання.

Дайджест – це добір уривків з різних джерел на певну тематику. У форматі дайджестів можна зробити системний аналіз будь-якого теоретичного положення, розкрити різні точки зору на будь-яку проблему, тему, питання та зробити узагальнюючі висновки.

Підсумковий модульний контроль знань студентів

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання. Підсумковий модульний контроль знань студентів здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт..

Критерії підсумкового модульного оцінювання знань студентів

Письмова контрольна робота	Критерії оцінювання
30-37	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
20-29	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
10-19	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
1-9	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми, допускаючи при цьому суттєві помилки.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

4. Інформаційні ресурси

1. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Антикризове управління підприємствами галузі» для студентів, які навчаються за навчальними планами СВО «магістр» спеціальності 073 «Менеджмент» всіх форм навчання / Укладач: Н.М. Корсікова - Одеса: ОНАХТ, 2020 р., 60 с.
2. Кодекс України з процедур банкрутства. Документ 2597-VIII, чинний, поточна редакція — Редакція від 17.10.2020,
3. Презентаційні матеріали Microsoft PowerPoint до лекцій з дисципліни «Антикризове управління підприємствами галузі» для магістрів спеціальності 073 «Менеджмент» / Розробник Н.М. Корсікова. – Одеса: ОНАХТ, 2020.
4. Корсікова Н.М., Левчук Ю.С. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Антикризове управління підприємствами галузі» - Одеса: ОНАХТ, 2020 р., 51 с.
5. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Антикризове управління підприємствами галузі» для студентів, які навчаються за навчальними планами магістрів спеціальності 073 «Менеджмент» всіх форм навчання / Укл. Н.М. Корсікова – Одеса: ОНАХТ, 2020 – 20 с.